NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.410.3.2.2025

Pan
Dariusz Kozłowski
Wójt Gminy Telatyn

ul. Fryderyka Chopina 10
22-652 Telatyn

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrola nr P/25/088 – Rządowy Program Odbudowy Zabytków

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
tel. 48814613120, llu nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Telatyn (Urząd lub UG), ul. Fryderyka Chopina 10, 22-652 Telatyn.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Dariusz Kozłowski, Wójt Gminy Telatyn (dalej: Wójt) od 7 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Nabór wniosków i pozyskiwanie środków na realizację Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. 2. Wykorzystanie środków na realizację Rządowego Programu Odbudowy Zabytków. 3. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczych (informacyjnych).
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do 2 czerwca 2025 r., tj. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1].
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie.
Kontroler	Dariusz Barej, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/40/2025 z 10 marca 2025 r. (akta kontroli str. 1-4)

[1] Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna[2] kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Środki finansowe przeznaczone na realizację Rządowego Programu Odbudowy Zabytków[3] zostały wykorzystane przez Gminę w sposób prawidłowy. Wykonawców zadań wybrano z zachowaniem wewnętrznych procedur dotyczących zamówień publicznych, dochody i wydatki dotyczące realizowanych zadań prawidłowo udokumentowano i ujęto w księgach rachunkowych. Przeprowadzone oględziny zakończonych inwestycji potwierdziły zgodność ich wykonania z zakresem określonym we wnioskach o dofinansowanie, z umowami zawartymi z wykonawcami i treścią programów prac konserwatorskich.

Wójt udostępnił na stronie internetowej Urzędu Gminy informacje o możliwości dofinansowania obiektów zabytkowych z RPOZ realizowanego ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Działaniem nierzetelnym było natomiast nieokreślenie zasad wyboru wstępnych wniosków składanych przez zarządców i właścicieli zabytków o dofinansowanie.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły nieprowadzenia gminnej ewidencji zabytków, a w konsekwencji niesporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami, pomimo obowiązków w tym zakresie wynikających z przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami[4].

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe[5] kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Nabór wniosków i pozyskiwanie środków na realizację Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

Opis stanu faktycznego

1.1. Wójt opublikował 12 grudnia 2022 r. oraz 27 lipca 2023 r. na stronie internetowej UG ogłoszenia skierowane do właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych położonych na terenie gminy Telatyn, w których poinformował o możliwości pozyskania funduszy z RPOZ na podstawie uchwały nr 232/2022 Rady Ministrów z 23 listopada 2022 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Odbudowy Zabytków[6]. Termin zgłaszania propozycji inwestycji oraz potrzeb związanych z ochroną i konserwacją zabytków ustalono do 13 stycznia 2023 r. (edycja nr RPOZ/2022[7]) i do 8 sierpnia 2023 r. (edycja nr 2RPOZ/2023[8]).
W Urzędzie nie prowadzono ewidencji złożonych wniosków o dofinansowanie prac konserwatorskich lub budowlanych przy zabytku. Propozycje inwestycji w tym zakresie zgłaszano do UG telefonicznie lub pocztą elektroniczną. Zgłoszenia były dokumentowane przez pracowników Urzędu w formie notatek służbowych. W pierwszym naborze, w ustalonym przez Wójta terminie zgłoszono cztery[9] propozycje objęcia obiektów zabytkowych pracami

---

[2] Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.
[3] Dalej: RPOZ.
[4] Dz. U. z 2024 r. poz. 1292, dalej: ustawa o ochronie zabytków.
[5] Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.
[6] Dalej: uchwała nr 232/2022 w sprawie ustanowienia RPOZ.
[7] Dalej: I edycja lub pierwszy nabór.
[8] Dalej: II edycja lub drugi nabór.
[9] Kościół w Nowosiółkach; kaplica pw. Matki Bożej Królowej w Posadowie; kościół w Żulicach i kamienna rzeźba Jezusa Chrystusa w Poturzynie.

konserwatorskimi, natomiast Gmina zgłosiła trzy[10] własne obiekty do renowacji. W drugim naborze jedna propozycja została zgłoszona przez właściciela zabytku i dotyczyła renowacji kamiennej rzeźby Jezusa Chrystusa w Poturzynie (wniosek nie otrzymał dofinansowania w pierwszym naborze), dwa następne wnioski złożyła Gmina, tj. na prace remontowe w dworku w Żulicach i renowację kapliczki drewnianej w Kryszynie (wniosek nie otrzymał dofinansowania w pierwszym naborze).

(akta kontroli str. 5-9, 21-30)

Po sprawdzeniu stanu prawnego poszczególnych nieruchomości i w oparciu o dostarczone dokumenty (zgody właścicieli i zarządców, kosztorysy, opinie techniczne, decyzje o wpisie do rejestru zabytków, zalecenia pokontrolne Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków[11]), formułowane były wnioski o dofinansowanie z RPOZ.

Zgłoszone przez wnioskodawców propozycje zostały przyjęte przez Wójta i w formie wniosków o dofinansowanie z RPOZ przekazane do Banku Gospodarstwa Krajowego[12], zgodnie z § 5 ust. 1 i 2 regulaminu naboru wniosków o dofinansowanie[13] (dalej: regulamin naboru wniosków).

W okresie składania wniosków w ramach RPOZ (24 listopada 2022 r. – 31 marca 2023 r.) obowiązywała uchwała Rady Gminy nr XXI/156/2017 z 27 czerwca 2017 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków[14]. W ww. uchwale przyjęto m.in., że:

- dotacja może być udzielona na dofinansowanie nakładów określonych w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- dotacja może być udzielona każdemu podmiotowi posiadającemu tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego;
- udzielenie dotacji następuje na podstawie pisemnego, kompletnego wniosku wg wzoru stanowiącego załącznik do uchwały (z załączoną decyzją o wpisie zabytku do rejestru zabytków, pozwoleniem konserwatora zabytków na prowadzenie prac, kosztorysem inwestorskim);
- przyznanie dotacji następuje na podstawie umowy pomiędzy Wójtem Gminy i wnioskodawcą, któremu została przyznana dotacja;
- w celu wypłaty dotacji wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć kopie rachunków i faktur wraz z dowodami uiszczenia wynikających z nich należności oraz i protokół odbioru przeprowadzonych prac.

W ogłoszeniach opublikowanych 12 grudnia 2022 r. i 27 lipca 2023 r., na stronie internetowej UG zamieszczono informację o nazwie RPOZ oraz wskazano podstawę prawną warunkującą uzyskanie środków na renowację zabytków. W wymienionych ogłoszeniach nie informowano o zasadach i formie zgłaszania propozycji inwestycji związanych z ochroną i konserwacją zabytków, nie

---

[10] Wykonanie prac remontowych dworku w Żulicach, (inwestycja otrzymała dofinansowanie w pierwszym i drugim naborze); prace remontowe kapliczki drewnianej w Kryszynie, (dofinansowanie w drugim naborze) i renowacja kamiennej rzeźby NMP w Poturzynie.

[11] Dalej: LWKZ.

[12] Dalej: BGK.

[13] Podstawą prawną regulaminu naboru wniosków była m.in. uchwała nr 232/2022 w sprawie ustanowienia RPOZ.

[14] Dalej: uchwała z 27 czerwca 2017 r.

wprowadzono limitów liczby wniosków, nie wymagano uzasadnienia potrzeby przeprowadzenia prac konserwatorskich, czy potwierdzenia stanu prawnego obiektów zabytkowych, które miały być objęte dofinansowaniem. W Urzędzie nie uwzględniono w prowadzonych naborach uchwały z 27 czerwca 2017 r., a także nie określono procedury rozpatrywania wniosków o dofinansowanie z RPOZ, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości".

Podstawą prawną uchwały z 27 czerwca 2017 r. był m.in. art. 81 ustawy o ochronie zabytków. Uchwała została zgłoszona do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie (RIO) i objęta postępowaniem nadzorczym[15] oraz do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, a następnie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z 2017 r. poz. 2973.

(akta kontroli str. 12-20, 31-67, 90-91)

1.2. Za przygotowanie wniosków do BGK odpowiedzialnych było czterech pracowników Urzędu[16]. Posiadali oni wykształcenie, doświadczenie zawodowe oraz przeszkolenie, odpowiednie do powierzonych zadań. W dniu 14 sierpnia 2023 r. Skarbnik Gminy (dalej: Skarbnik) uczestniczył w szkoleniu organizowanym przez Starostę Tomaszowskiego w trakcie, którego pracownik BGK przekazał informacje i udzielił wskazówek na temat zasad prawidłowego przeprowadzania procesu inwestycyjnego w ramach RPOZ. Skarbnik poinformował, że pracownik BGK prowadzący szkolenie wyjaśnił m.in. sprawę konieczności podejmowania uchwał przez Radę Gminy w sprawie przyznania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich i robót budowlanych przy obiektach zabytkowych.

(akta kontroli str. 94-109)

Czas na weryfikację wniosków o dofinansowanie wyniósł miesiąc (w I edycji) oraz 12 dni (w II edycji) i według wyjaśnienia Wójta był wystarczający.

(akta kontroli str. 5-10)

Odnosząc się do kwestii bezstronności i braku powiązań z potencjalnymi beneficjentami dotacji Sekretarz Gminy (dalej: Sekretarz) wyjaśniła, że etap wstępny, przed wysłaniem wniosków o dofinansowanie do BGK, nie wymagał przeprowadzenia oceny zgłoszeń (propozycji), które wpłynęły od właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych, a tym bardziej składania oświadczeń o braku powiązań z tymi właścicielami. Regulamin naboru wniosków przewidywał w § 5 ust. 3 możliwość złożenia do 10 wniosków przez wnioskodawcę w jednym naborze. Wnioski o dofinansowanie zostały złożone w aplikacji Polski Ład[17] w zakresie i kwotach wskazanych przez właścicieli zabytków. Tym samym, zdaniem Sekretarz, sytuacja nie wymagała wprowadzania jakiejkolwiek procedury wyboru. Nie powoływano również

[15] Uchwałą nr 84/2017 Kolegium RIO stwierdziło nieważność § 14 tej uchwały, tj. „Wójt Gminy ma prawo do kontroli sposobu wydatkowania udzielonej dotacji oraz sposobu realizacji finansowanego z dotacji zadania". W uzasadnieniu podano, że zapis ten wykracza poza zakres delegacji ustawowej zawartej w art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków.

[16] Skarbnik Gminy (zarządzanie budżetem Gminy, monitorowanie wydatków, przygotowywanie dokumentacji finansowej i sprawozdawczości, analiza finansowa); Sekretarz Gminy (doświadczenie w pozyskiwaniu środków krajowych i zewnętrznych, koordynowanie projektów); Podinspektor ds. drogownictwa, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej (przeprowadzanie postępowań uproszczonych oraz na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm.); pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku pracy ds. drogownictwa, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej (realizacja inwestycji związanych z ochroną zabytków, miejsc pamięci, grobów i cmentarzy wojennych, rozliczanie i sprawozdawczość).

[17] Narzędzie informatyczne Polski Ład służące do obsługi RPOZ.

komisji do oceny propozycji zadań zgłoszonych przez właścicieli zabytków do ujęcia we wnioskach o dofinansowanie z RPOZ.

(akta kontroli str. 5-9, 110)

1.3. Wnioski o dofinansowanie zostały złożone zgodnie z wymaganiami określonymi w § 5 regulaminu naboru wniosków. Zabytki planowane do objęcia inwestycjami były wpisane do rejestru zabytków lub wymienione w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Zakres prac przy zabytkach mieścił się w katalogu określonym w art. 77 ustawy o ochronie zabytków.
Wnioski o dofinansowanie zostały przygotowane prawidłowo oraz terminowo złożone w aplikacji Polski Ład[18].

(akta kontroli str. 68-73, 141-160)

Wnioski o dofinansowanie przygotowali i złożyli pracownicy zatrudnieni w Urzędzie, w tym Skarbnik i Sekretarz oraz dwie osoby odpowiedzialne i wykonujące w UG zadania dotyczące spraw budowlanych, postępowań o zamówienie publiczne i realizację inwestycji związanych z ochroną zabytków, miejsc pamięci, grobów i cmentarzy wojennych.

(akta kontroli str. 10-11)

W sprawie wytypowania obiektów zabytkowych do dofinansowania z RPOZ spośród znajdujących się na terenie gminy, Wójt wyjaśnił m.in., że zabytki te zostały zgłoszone do dofinansowania z RPOZ zgodnie z § 3 ust. 2 uchwały nr 232/2022 w sprawie ustanowienia RPOZ i wymagały pilnych prac konserwatorskich. Dodał, że obiekty zabytkowe nie miały związku z przeciwdziałaniem COVID-19, a sporządzone przez wykonawców prac konserwatorskich programy były dopuszczone przez LWKZ i zapewniły wykonanie prac w sposób trwały i kompleksowy.

(akta kontroli str. 111-114)

W Urzędzie nie prowadzono gminnej ewidencji zabytków[19] oraz nie sporządzono gminnego programu opieki nad zabytkami, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości".

(akta kontroli str. 117-120)

Przewidywane, orientacyjne koszty prac konserwatorskich i restauratorskich podane we wnioskach wstępnych, a następnie ujęte we wnioskach o dofinansowanie udokumentowano kosztorysami sporządzonymi przez osoby uprawnione do kierowania pracami konserwatorskimi i restauratorskimi i wynosiły:

- w przypadku prac konserwatorskich kamiennej rzeźby Jezusa Chrystusa w Poturzynie wg kosztorysu wstępnego z 2 grudnia 2022 r. 160 000 zł, natomiast wg wniosku o dofinansowanie 153 000 zł;
- w przypadku prac konserwatorskich kościoła w Nowosiółkach 290 757,61 zł, natomiast wg wniosku o dofinansowanie 354 000 zł);
- w przypadku prac konserwatorskich kościoła w Żulicach 350 000 zł, natomiast wg wniosku o dofinansowanie 339 000 zł;

[18] Posiadały status „przyjęty" lub „niezakwalifikowany" (status „anulowany" świadczyłby, że wniosek nie został prawidłowo złożony przed zakończeniem naboru).

[19] Samorządy były zobligowane do założenia gminnej ewidencji zabytków w terminie 2 lat od otrzymania od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wykazów zabytków włączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 18 marca 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 75 poz. 474). W województwie lubelskim obowiązek ten miały do 6 grudnia 2012 r.

– w przypadku kaplicy pw. Matki Bożej Królowej w Posadowie, orientacyjna wartość inwestycji została określona we wniosku wstępnym na kwotę 365 000 zł, natomiast wg wniosku o dofinansowanie na kwotę 365 000 zł.

Wójt wyjaśnił, że przewidywana wartość inwestycji, o której mowa w punkcie 9 załącznika nr 6 do regulaminu naboru wniosków, została określona przez właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych na podstawie wstępnie oszacowanych kosztorysów sporządzonych przez specjalistów w dziedzinie budownictwa. Kwoty wpisane do wniosków zostały określone na podstawie rozmów przeprowadzonych z właścicielami obiektów zabytkowych, co zostało udokumentowane w formie notatek służbowych.

(akta kontroli str. 31-36, 40-51, 111-114, 590)

1.4. Organizacja naboru i rozpatrywanie wniosków w UG przebiegało zgodnie z przepisami regulaminu naboru wniosków. Wnioski wstępne po weryfikacji przez pracowników Urzędu, a następnie zatwierdzeniu przez Wójta zostały przekazane do BGK według jednolitych zasad. Czynności związane z rozpatrywaniem i przyjmowaniem wniosków zostały udokumentowane przez pracowników Urzędu w formie notatek służbowych.

W dwóch naborach właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych zgłosili łącznie cztery propozycje[20] przeprowadzenia prac konserwatorskich na łączną kwotę 1 212 000 zł, natomiast UG zgłosił trzy własne obiekty zabytkowe do przeprowadzenia takich prac[21].

W UG zweryfikowano prawo własności do zgłoszonych zabytków, a następnie sprawdzono złożone wnioski pod względem kryteriów podanych w regulaminie naboru wniosków. Złożone wnioski spełniały wymogi dofinansowania z RPOZ, tj.:
– obiekty były wpisane do rejestru zabytków lub ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
– inwestycje dotyczyły prac wymienionych w art. 77 ustawy o ochronie zabytków.

Wójt nie wprowadzał dodatkowych procedur i kryteriów wyboru projektów, a złożone wnioski spełniały warunki dofinansowania z RPOZ.

(akta kontroli str. 141, 620-621)

Analiza złożonych wstępnych wniosków o dofinansowanie (10) wykazała, że:
– w pierwszym naborze zgłoszono siedem wniosków (w tym trzy zgłosił UG jako własne), w drugim naborze zgłoszono trzy (w tym dwa zgłosił UG jako własne), dofinansowaniem z RPOZ objęto: prace konserwatorskie kamiennej rzeźby Najświętszej Maryi Panny w Poturzynie (kamienna rzeźba

[20] Proboszcz parafii w Nowosiółkach zgłosił 5 stycznia 2023 r., propozycję przeprowadzenia prac konserwatorskich w kościele parafialnym pw. Przemienienia Pańskiego w Nowosiółkach, wnioskowana kwota wynosiła 354 000 zł; Proboszcz parafii w Rzeplinie zgłosił 9 stycznia 2023 r. przeprowadzenie prac konserwatorskich w kaplicy pw. Matki Bożej Królowej w Posadowie, wnioskowana kwota wynosiła 365 000 zł; Proboszcz parafii w Żulicach zgłosił 5 stycznia 2023 r. wniosek o przeprowadzenie prac konserwatorskich w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Żulicach, wnioskowana kwota wynosiła 339 000 zł; Proboszcz parafii w Poturzynie zgłosił 11 stycznia 2023 r. do renowacji kamienną rzeźbę Jezusa Chrystusa w Poturzynie, wnioskowana kwota wynosiła 153 000 zł (w drugim naborze wnioskowano o kwotę 154 000 zł, w obu edycjach nr RPOZ/2022 i nr 2RPOZ/2023 wniosek nie został zakwalifikowany do dofinansowania).

[21] Wykonanie prac remontowych dworku w Żulicach (inwestycja otrzymała dofinansowanie w pierwszym i drugim naborze); kapliczka drewniana w Kryszynie (dofinansowanie w drugim naborze), natomiast renowacja kamiennej rzeźby NMP w Poturzynie (dofinansowanie w I edycji).

NMP w Poturzynie), prace konserwatorskie w kościele parafialnym pw. Przemienienia Pańskiego w Nowosiółkach (kościół w Nowosiółkach), prace konserwatorskie w kościele parafialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Żulicach (kościół w Żulicach), prace konserwatorskie kapliczki drewnianej przydrożnej w Kryszynie (kapliczka drewniana w Kryszynie);

- wnioski spełniały wymogi § 2 pkt 12 oraz § 5 regulaminu naboru wniosków i zostały zaakceptowane przez Wójta, a następnie przekazane do BGK;
- wnioski składane przez właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych zostały udokumentowane w postaci notatek służbowych przez pracowników Urzędu;
- status przekazanych do BGK wniosków o dofinansowanie („przyjęty" sześć wniosków lub „odrzucony" cztery wnioski) wskazywał, że wnioski były kompletne i spełniały wymagania regulaminu naboru wniosków (w przeciwnym przypadku posiadałyby status „anulowany");
- przedmiot dofinansowania uwzględniony we wnioskach nie posiadał związku z realizacją celu przeciwdziałania COVID-19, o którym mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych[22];
- w pięciu przypadkach do wniosków załączono opinie techniczne, programy robót, decyzje o wpisie do rejestru zabytków, nie oceniano kompleksowości planowanych inwestycji;
- przewidywana wartość inwestycji i kwota wnioskowanych środków (według wniosków o dofinansowanie z RPOZ składanych do BGK) wynosiła odpowiednio: 50 000 zł i 49 000 zł (kapliczka drewniana w Kryszynie), 100 000 zł i 98 000 zł (kamienna rzeźba NMP w Poturzynie), 354 000 zł i 346 800 zł (kościół w Nowosiółkach), 339 000 zł i 332 000 zł (kościół w Żulicach), 367 200 zł i 359 800 zł (dwór w Żulicach I edycja), 410 000 zł i 401 800 zł (dwór w Żulicach II edycja), 50 000 zł i 49 000 zł (kapliczka drewniana w Kryszynie, wniosek odrzucony w I edycji), 153 000 zł i 149 940 zł (kamienna rzeźba Jezusa Chrystusa w Poturzynie – wniosek odrzucony w I edycji), 154 000 zł i 150 900 zł (kamienna rzeźba Jezusa Chrystusa w Poturzynie – wniosek odrzucony w II edycji), 365 000 zł i 357 700 zł (kaplica w Posadowie, wniosek odrzucony);
- kwoty otrzymanego dofinansowania były następujące: 39 206 zł (kapliczka drewniana w Kryszynie), 78 625 zł (kamienna rzeźba NMP w Poturzynie), 346 130 zł (kościół w Nowosiółkach) i 332 000 zł (kościół w Żulicach);
- dotacje obejmowały realizację poniesionych nakładów na prace lub roboty wymienione w art. 77 ustawy o ochronie zabytków;
- od dnia wpływu wniosku do Urzędu do dnia przekazania do BGK upłynęło od 79 do 85 dni;
- BGK nie wydawał decyzji w sprawie wniosków w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego[23]. Na stronie internetowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów publikowano listy wniosków o dofinansowanie, które zostały przyjęte do dofinansowania (otrzymały status „Przyjęty").

(akta kontroli str. 121-140, 620-621)

[22] Dz. U. z 2024 r. poz. 340, ze zm.
[23] Dz. U. 2024 r. poz. 572.

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności Urzędu Gminy w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieokreślenie w publikowanych przez Urząd ogłoszeniach formy i zasad składania wstępnych wniosków o dofinansowanie z RPOZ, jak również kryteriów i procedury ich oceny.

Urząd nie zastosował zasad wyboru i wzoru wniosku określonych w § 6-9 uchwały z 27 czerwca 2017 r., a także nie określił procedury rozpatrywania i kryteriów oceny wniosków o dofinansowanie z RPOZ.

Wójt wyjaśnił, że nie wymagały tego przepisy dotyczące dofinansowania z RPOZ. Przed złożeniem wniosków, Urząd przeprowadził analizę potrzeb na podstawie zebranych zgłoszeń. Regulamin naboru wniosków, o którym mowa w § 13 załącznika do uchwały nr 232/2022 w sprawie ustanowienia RPOZ nie definiował procedury ani zasad naboru wniosków. Przepisy określone w § 6-9 uchwały z 27 czerwca 2017 r. zostały wdrożone po otrzymaniu informacji o pozytywnej akceptacji złożonych przez Gminę wniosków i zapewnieniu finansowania. Publikowane przez Gminę ogłoszenia miały charakter ogólny, stanowiąc zaproszenie do zgłaszania propozycji inwestycji w ramach RPOZ. Właściciele zabytków mieli możliwość zapoznania się z zasadami aplikowania o środki z RPOZ na stronie internetowej BGK.

(akta kontroli str. 57-60, 90-91, 587-591)

Mając na względzie zasady określone w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych[24], NIK zauważa, że wszelkie nabory zmierzające do określenia przedsięwzięć podlegających dofinansowaniu ze środków publicznych powinny uwzględniać jednoznaczne i przejrzyste zasady ich prowadzenia, w tym formę wniosków o przyznanie dofinansowania, kryteria ich oceny oraz zasady wyboru przedsięwzięć do dofinansowania.

2. Nieprowadzenie gminnej ewidencji zabytków, pomimo istnienia od 6 grudnia 2012 r. takiego obowiązku, wynikającego z art. 22 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków, zgodnie z którym wójt prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.

Wójt wyjaśnił, że gminna ewidencja zabytków była w trakcie kontroli NIK na etapie uzgodnień i opiniowania przez LWKZ.

(akta kontroli str. 117-120)

3. Niesporządzenie gminnego programu opieki nad zabytkami, pomimo obowiązku wynikającego z art. 87 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków, zgodnie z którym wójt sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

Wójt poinformował, że przedmiotowy program zostanie opracowany w Urzędzie po zatwierdzeniu gminnej ewidencji zabytków.

(akta kontroli str. 117-120)

OCENA CZĄSTKOWA

Wójt przekazał informację właścicielom i zarządcom obiektów zabytkowych położonych na terenie gminy Telatyn o możliwości dofinansowania inwestycji związanych z ochroną i konserwacją zabytków. W Urzędzie rzetelnie weryfikowano prawo własności do obiektów zabytkowych zgłoszonych do dofinansowania, a także pozostałe wymogi formalne wymienione w regulaminie naboru wniosków. Zgłoszone przez właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych propozycje zostały uwzględnione przez Urząd i przekazane do BGK

[24] Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, ze zm., dalej: ufp.

w formie wniosków o dofinansowanie z RPOZ. W Urzędzie nie określono formy wstępnych wniosków o dofinansowanie z RPOZ oraz kryteriów i procedury oceny przedsięwzięć, co mogło doprowadzić do nierównego traktowania wnioskodawców w przypadku złożenia większej liczby wniosków niż limit określony w § 5 ust. 3 regulaminu naboru wniosków.

OBSZAR

2. Wykorzystanie środków na realizację Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

Opis stanu faktycznego

2.1. Promesę wstępną otrzymało sześć spośród 10 złożonych do BGK wniosków na kwotę 1 587 400 zł (w tym cztery zgłoszone przez UG na kwotę 908 600 zł), a następnie te same wnioski otrzymały promesę dofinansowania inwestycji na łączną kwotę 1 555 764 zł (w tym cztery zgłoszone przez UG na kwotę 877 634 zł).

Cztery inwestycje spośród sześciu zostały zakończone, a Urząd złożył cztery wnioski do BGK o wypłatę z promesy dofinansowania na kwotę 795 961 zł, w tym dwa złożone przez UG na kwotę 117 831 zł. Kwoty określone w promesach wstępnych (1 587 400) były o 791 439 zł wyższe w porównaniu do kwot wniosków o wypłatę wynikającą z promes dofinansowania. Różnica wynikała z mniejszego wynagrodzenia wykonawcy wyłonionego w trakcie postępowań zakupowych oraz niezakończenia dwóch inwestycji własnych Gminy dotyczących dworu w Żulicach[25].

Wartość wypłaconych środków z RPOZ wyniosła 795 961 zł i obejmowała cztery wnioski, w tym dwa złożone przez UG na kwotę 117 831 zł.

W przypadku czterech inwestycji, które zostały zakończone (do dnia zakończenia czynności kontrolnych), nie nastąpiła zmiana kwot wypłaconych w odniesieniu do zawartych promes dofinansowania inwestycji.

(akta kontroli str. 180-181, 210-222, 620-621)

2.2. Analiza dokumentacji czterech zakończonych inwestycji[26] dofinansowanych z RPOZ wykazała, że:

- środki finansowe w ramach udzielonych promes zostały przekazane przez BGK w następujących terminach: 15 października 2024 r. (kamienna rzeźba NMP w Poturzynie 78 625 zł), 15 października 2024 r. (kapliczka drewniana w Kryszynie 39 206 zł), 16 grudnia 2024 r. (kościół w Nowosiółkach 346 130 zł), 16 grudnia 2024 r. (kościół w Żulicach 332 000 zł);
- odbiorów z udziałem przedstawiciela LWKZ zrealizowanych inwestycji dokonano odpowiednio: 17 września 2024 r. (dwóch odbiorów), 29 listopada 2024 r. i 7 listopada 2024 r.;
- środki wydatkowano na cele określone we wnioskach;
- zapewniono i wypłacono wykonawcom wkład własny (2%): kamienna rzeźba NMP w Poturzynie 1604,83 zł w dniu 20 sierpnia 2024 r., kapliczka drewniana w Kryszynie 800,92 zł w dniu 20 sierpnia 2024 r., kościół w Nowosiółkach 7064,70 zł w dniu 10 czerwca 2024 r. i kościół w Żulicach 7000 zł w dniu 6 czerwca 2024 r.;
- postępowanie zakupowe wszczęto po uzyskaniu wstępnej promesy z BGK: kamienna rzeźba NMP w Poturzynie promesa wstępna 25 lipca 2023 r., wszczęcie 29 maja 2024 r., kościół w Nowosiółkach odpowiednio:

[25] Wniosek złożony w I edycji - termin realizacji inwestycji 10 listopada 2024 r. zgodnie z umową nr 16.2024 z 10 grudnia 2024 r. Wniosek złożony w II edycji – termin realizacji 10 października 2025 r. zgodnie z umową nr 10/2024 z 10 września 2025 r.

[26] Kamienna rzeźba NMP w Poturzynie, kościół w Nowosiółkach, kościół w Żulicach i kapliczka drewniana w Kryszynie.

27 lipca 2023 r. i 19 lutego 2024 r., kościół w Żulicach 25 lipca 2023 r. i 20 maja 2024 r., kapliczka drewniana w Kryszynie 4 października 2023 r. i 28 maja 2024 r.;

– środki finansowe wydatkowano z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 i 4 ufp i zgodnie z przeznaczeniem, tj. wykonawców robót i prac wybierano w sposób transparentny, wartość robót i prac określano na podstawie kosztorysów wykonywanych przez osoby uprawnione, zawarte umowy zabezpieczały interes Gminy, finansowanie realizowanych inwestycji zapewniały promesy udzielone przez BGK oraz środki własne w wysokości 2% wartości każdej inwestycji, prace prowadzono pod nadzorem osób z odpowiednimi kwalifikacjami zgodnie z art. 37a ustawy o ochronie zabytków w oparciu o programy prac konserwatorskich i naprawczych, odbiory zrealizowanych inwestycji dokonywano w obecności przedstawiciela LWKZ.

Spośród czterech analizowanych postępowań zakupowych, dwa dotyczące kamiennej rzeźby NMP w Poturzynie i kapliczki drewnianej w Kryszynie, nie wymagały zastosowania przepisów ustawy Pzp ze względu na wartość zamówienia. W pozostałych dwóch przypadkach dotyczących prac konserwatorskich w kościele w Nowosiółkach i w kościele w Żulicach właściciele tych nieruchomości nie należeli do podmiotów, o których mowa w art. 7 pkt 31 ustawy Pzp.

Wyboru wykonawców dokonano w sposób gwarantujący konkurencyjność, tj. na podstawie zarządzenia nr 91.2020 Wójta Gminy z 17 grudnia 2020 r. w sprawie udzielania zamówień z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w Gminie Telatyn i jej jednostkach organizacyjnych. Udzielenie zamówień poprzedzono rozpoznaniem rynku poprzez zamieszczenie zaproszeń do składania ofert na stronie internetowej Urzędu, termin składania ofert wynosił 30 dni (w przypadku beneficjenta dotacji), zgodnie z § 2 i § 8 ust. 6 regulaminu naboru wniosków. Wyboru wykonawców dokonano zgodnie z kryteriami określonymi w opublikowanych ogłoszeniach.

Zakres zrealizowanych inwestycji był zgodny z wnioskami o dofinansowanie, zawartymi umowami w zakresie przedmiotu, terminu i wysokości wynagrodzenia wykonawcy. Wydatki zostały udokumentowane umowami, fakturami, protokołami odbioru i sprawozdaniami. Faktury i sprawozdania z wykonania prac konserwatorskich zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalnym oraz zatwierdzone przez Wójta Gminy. Dowody księgowe stanowiące podstawę ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu zawierały elementy wyszczególnione w art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości[27]. Wydatki te ewidencjonowano w dziale 921 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdziale 92120 Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, w paragrafach: 6570 Dotacja celowa przekazana z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i 6580 Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych. Środki z RPOZ zakwalifikowano jako dochody majątkowe w paragrafie 6090 Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów

[27] Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm., dalej: uor.

inwestycyjnych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych[28]. Wydatki poniesione na realizację zadań ze środków RPOZ ujęto w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27S i w sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetowych Rb-28S. Urząd prowadził wyodrębniony rachunek bankowy oraz plan finansowy dla rachunku dochodów w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 zgodnie z art. 65 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COWID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw[29].

(akta kontroli str. 162-167, 519-537, 587, 592-619)

Sekretarz Gminy wyjaśniła, że w trakcie realizacji umów sprawdzano na bieżąco faktyczny przebieg prac konserwatorskich i restauratorskich. Po zakończeniu prac dokonano kontroli prawidłowości wykonania przedmiotu umowy, co znalazło potwierdzenie w protokołach odbioru. Dodała, że podejmowano następujące działania, mające na celu zapewnienie efektywnego i racjonalnego wydatkowania środków publicznych na wykonanie prac konserwatorskich:

- weryfikowano wnioski o dofinansowanie pod względem merytorycznym i formalnym, w tym dokonywano oceny zasadności planowanych wydatków oraz ich zgodności z celami RPOZ;
- sprawdzano czy nadzór nad prowadzonymi pracami był sprawowany przez osoby uprawnione, zgodnie z wytycznymi LWKZ;
- sprawdzano czy beneficjenci stosowali procedury konkurencyjnego wyboru wykonawców;
- dokonywano odbiorów wykonanych prac, z udziałem przedstawiciela Gminy oraz specjalistów, co stanowiło podstawę do potwierdzenia prawidłowego wykonania zadań i rozliczenia wydatków,
- weryfikowano dokumenty rozliczeniowe.

Cztery zakończone inwestycje zostały odebrane przez komisję, w skład której wchodzili przedstawiciele: Gminy, wykonawcy, LWKZ i beneficjenta dotacji (w przypadku kościoła w Nowosiółkach i kościoła w Żulicach).

W trakcie oględzin przeprowadzonych 20 maja 2025 r. pod kątem uzyskanych efektów zrealizowanych prac konserwatorskich czterech zabytków, w których inwestycje zostały zakończone stwierdzono, że:

- w kapliczce drewnianej w Kryszynie wymieniono na nowe pokrycie dachowe z gontu, odrestaurowano ściany i wymieniono kostkę brukową wokół kapliczki. Przeprowadzone prace były zgodne z wnioskiem o dofinansowanie z RPOZ z 14 sierpnia 2023 r. nr 2RPOZ/2023/6432/PolskiLad, umową z wykonawcą z 8 lipca 2024 r. i Programem prac konserwatorskich zatwierdzonym 24 kwietnia 2024 przez WLKZ;
- prace restauratorskie i konserwatorskie doprowadziły do odnowienia cokołu i postumentu kamiennej rzeźby NMP w Poturzynie z otaczającymi słupkami, przeprowadzone prace były zgodne z wnioskiem o dofinansowanie z RPOZ z 30 marca 2023 r. nr RPOZ/2022/12183/PolskiLad, zapisami umowy z wykonawcą

[28] Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.

[29] Dz. U. poz. 568, ze zm.

z 8 lipca 2024 r. i Programem prac konserwatorskich zatwierdzonym 10 maja 2024 r. przez LWKZ, po lewej stronie rzeźby stwierdzono ubytek o powierzchni około 10 cm[30];

- w kościele w Nowosiółkach przeprowadzono prace restauratorskie i konserwatorskie obrazów w ołtarzu głównym i dwóch ołtarzach bocznym oraz ruchomych elementów tych ołtarzy, odrestaurowano dwa żyrandole, przeprowadzone prace były zgodne z wnioskiem o dofinansowanie z RPOZ z 31 marca 2023 r. nr RPOZ/2022/12621/PolskiLad, umową z wykonawcą z 10 kwietnia 2024 r. i Programami prac konserwatorskich zatwierdzonymi 21 grudnia 2023 r. przez WLKZ;
- w kościele w Żulicach odrestaurowano polichromię na suficie i balustradzie chóru, wymieniono okno nad wejściem do kościoła i odnowiono osiem obrazów umieszczonych na ścianach kościoła, przeprowadzone prace były zgodne z wnioskiem o dofinansowanie z RPOZ z 31 marca 2023 r. nr RPOZ/2022/12610/PolskiLad, umową z wykonawcą z 31 maja 2024 r. i Programami prac konserwatorskich zatwierdzonymi 2 lutego 2024 r. przez LWKZ.

Przy obiektach zabytkowych objętych oględzinami znajdowały się tablice lub baner z podaną informacją o dofinansowaniu z RPOZ, nazwą zadania inwestycyjnego, wizerunkiem godła i barwami Rzeczpospolitej Polskiej oraz logo Polski Ład.

(akta kontroli str. 39-39, 141-160, 205-209, 278-282, 352-363, 474-484, 184-191, 273-277, 298-315, 390-452, 538-578, 622-632)

2.3. Rada Gminy podjęła następujące uchwały w sprawie udzielenia dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych:

- nr XXXV/279/2024 z 6 lutego 2024 r., udzielającej z budżetu Gminy Telatyn dotacji parafii w Nowosiółkach w wysokości 354 000 zł z przeznaczeniem na realizację w 2024 r. prac konserwatorskich przy kościele parafialnym pw. Przemienienia Pańskiego w Nowosiółkach. Uchwała została zgłoszona 9 lutego 2024 r. do nadzoru prawnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie. W wyniku badania uchwały na posiedzeniu Kolegium RIO w dniu 20 lutego 2024 r. nie zgłoszono uwag do treści wymienionej uchwały;
- nr XXXV/283/2024 z 25 marca 2024 r., w sprawie udzielenia z budżetu Gminy Telatyn dotacji parafii w Żulicach w wysokości 339 000 zł z przeznaczeniem na realizację w 2024 r. prac konserwatorskich przy kościele parafialnym pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Żulicach. Uchwała została zgłoszona 12 marca 2025 r. do nadzoru prawnego RIO. Na posiedzeniu Kolegium RIO w dniu 25 marca 2025 r. nie zgłoszono uwag do treści wymienionej uchwały.

Uchwała Rady Gminy Telatyn nr XXXIII/262/2023 z 23 listopada 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub gminnej ewidencji zabytków oraz sposobu jej rozliczania[31], określała zasady równego

[30] Pracownicy UG zgłosili uszkodzenie 15 maja 2025 r. wykonawcy na podstawie zawartej z nim umowy.

[31] Dalej: uchwała Rady Gminy Telatyn nr XXXIII/262/2023 z 23 listopada 2023 r.

dostępu do środków publicznych, poprzez kompleksowe uregulowanie zasad związanych z udzielaniem dotacji:

- dotacja może być udzielona na podstawie pisemnego wniosku podmiotowi posiadającemu tytuł prawny do zabytku wynikający z własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego,
- weryfikacji wniosków dokonuje powołana przez Wójta komisja, decyzję o przyznaniu dotacji podejmuję Rada Gminy w formie uchwały, która stanowi podstawę do zawarcia umowy z beneficjentem,
- beneficjent, który nie ma obowiązków stosowania przepisów ustawy Pzp, jest zobowiązany do wyboru wykonawcy prac lub robót w sposób konkurencyjny i transparentny,
- podstawą rozliczenia dotacji jest sprawozdanie z wykonania prac konserwatorskich.

Do ww. uchwały załączono wzory: wniosku o udzielenie dotacji i sprawozdania z wykonania prac konserwatorskich. Uchwała została zgłoszona 28 listopada 2023 r. do nadzoru prawnego RIO, która na posiedzeniu Kolegium w dniu 5 grudnia 2023 r. nie zgłosiła uwag do treści wymienionej uchwały.

(akta kontroli str. 223-244)

2.4. Analizą objęto umowy[32] o udzielenie dotacji z RPOZ, dotyczące czterech inwestycji, które zostały zakończone, a wykonawcom wypłacone zostało wynagrodzenie (na dzień 31 maja 2025 r.). Stwierdzono, że wymienione umowy określały:

- kwoty wynagrodzenia wynikające z kosztorysów ofertowych z przeprowadzonych postępowań zakupowych,
- kary umowne w razie nienależytego wykonania umowy przez wykonawców,
- warunki rozliczenia dotacji i przekazania wynagrodzenia,
- udzielenie gwarancji na wykonane prace,
- prawa i obowiązki wykonawcy.

W treści zawieranych umów[33] pomiędzy Gminą i beneficjentami zawarto zapisy określające:

- przedmiot i warunki wykonania umowy,
- prawa i obowiązki beneficjenta dotacji,
- obowiązek poddania się kontroli przebiegu realizacji dotowanych prac oraz związanej z tym dokumentacji,
- stosowanie obowiązków informacyjnych o których mowa w §12 załącznika do uchwały nr 232/2022 w sprawie ustanowienia RPOZ,
- termin rozpoczęcia i zakończenia prac,
- sposób rozliczenia dotacji w tym przedstawienie potwierdzenia zapłaty za poniesiony wydatek jako warunek rozliczenia dotacji.

Umowy zawarte pomiędzy Gminą i parafiami nie zobowiązywały do prowadzenia wyodrębnionej księgowości. Wójt wyjaśnił, że parafie jako podmioty prowadzące działalność religijną, nie są objęte pełnym zakresem

---

[32] Dwie umowy zawarte pomiędzy: Gminą Telatyn i wykonawcami prac dotyczącymi kapliczki drewnianej w Kryszynie i kamiennej rzeźby NMP w Poturzynie oraz dwie umowy zawarte z parafiami: w Nowosiółkach i w Żulicach z wykonawcami prac konserwatorskich w kościele pw. Przemienienia Pańskiego w Żulicach i w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Nowosiółkach.

[33] Dwie umowy zawarte pomiędzy Gminą Telatyn i parafiami: w Nowosiółkach i w Żulicach.

przepisów uor, ich ewidencja finansowa ma charakter uproszczony, co sprowadza się do rejestracji dochodów i wydatków, które nie są segregowane według poszczególnych projektów czy inwestycji.

Według art. 2 ust. 4 uor kościelne osoby prawne nieprowadzące działalności gospodarczej prowadzą rachunkowość zgodnie z przepisami wewnętrznymi tych osób.

Beneficjenci dotacji złożyli sprawozdania z wykonania prac konserwatorskich i restauratorskich zgodnie z § 9 ust. 2 uchwały nr XXXIII/262/2023 Rady Gminy z 6 grudnia 2023 r., które obejmowały m.in. opis przeprowadzonych prac, informacje o wykonawcach, koszt zadań, zestawienie faktur. Faktury i rachunki posiadały opis zgodny z określonym w § 5 ust. 3 zawartych umów. Sprawozdania zostały sprawdzone pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym przez pracowników Urzędu i zatwierdzone przez Wójta Gminy.

Zgodnie z § 12 załącznika do uchwały nr 232/2022 w sprawie ustanowienia RPOZ oraz § 2 ust. 3 obu umów o udzielenie dotacji celowej, na wszystkich materiałach związanych z realizacją zadań finansowanych ze środków RPOZ publikowanych na stronie internetowej Urzędu i na stronie BIP Urzędu znajdowały się wymagane oznaczenia, tj. wizerunek godła i barwy Rzeczpospolitej Polskiej, logo Polski Ład, informacje o dofinansowaniu z RPOZ i nazwa zadania inwestycyjnego.

(akta kontroli str. 141-60, 205-209, 278-282, 352-363, 587, 590)

2.5. W Urzędzie nie formułowano wniosków o korektę zakresu inwestycji oraz wniosków o zmianę inwestycji.

(akta kontroli str. 141-160, 205-209, 214-217, 278-284, 352-370)

2.6. Wójt wyjaśnił, że w trakcie trwania wyboru wykonawców poprzedzających realizację inwestycji na odbudowę zabytków, potencjalni wykonawcy nie zgłaszali uwag co do możliwości uzyskania wynagrodzenia w jednej transzy dopiero po zakończeniu realizacji zadania inwestycyjnego.

(akta kontroli str. 5-9)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Środki finansowe przeznaczone na realizację RPOZ zostały wykorzystane przez Gminę w sposób prawidłowy. Wyboru wykonawców prac konserwatorskich i restauratorskich dokonano zgodnie z przepisami wewnętrznymi oraz regulaminem naboru wniosków. Wydatki zostały udokumentowane fakturami, przelewami bankowymi, protokołami odbioru i sprawozdaniami oraz prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych. Zawarte umowy zostały zrealizowane terminowo, odbiór przeprowadzonych prac konserwatorskich został dokonany w pełnym zakresie z udziałem przedstawicieli LWKZ. Oględziny zabytków objętych dofinansowaniem potwierdziły zgodność zrealizowanych inwestycji z wnioskami o dofinansowanie, umowami z wykonawcami i programami zatwierdzonymi przez LWKZ.

OBSZAR

3. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczych (informacyjnych)

Opis stanu faktycznego

3.1. Do UG nie zostały przekazane z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub BGK inne wytyczne niż te publikowane na stronie internetowej BGK.

(akta kontroli str. 5-9)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności UG w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK odstępuje od oceny tego obszaru ze względu na brak wytycznych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub BGK dotyczących obowiązków sprawozdawczych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. Prowadzenie gminnej ewidencji zabytków.
2. Sporządzenie gminnego programu opieki nad zabytkami.

NIK odstępuje od sformułowania wniosku dotyczącego zasad wyboru wniosków o dofinansowanie z RPOZ, ze względu na podjętą uchwałę Rady Gminy Telatyn nr XXXIII/262/2023 z 23 listopada 2023 r., w której określono zasady równego dostępu do środków publicznych, poprzez kompleksowe uregulowanie zasad związanych z udzielaniem dotacji.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 11 czerwca 2025 r.

Kontroler
Dariusz Barej
Główny specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/